

UCSJ SUNDHED OG SOCIAL

Stærke samspil og
gensidige interesser

UCSJ SUNDHED OG SOCIAL

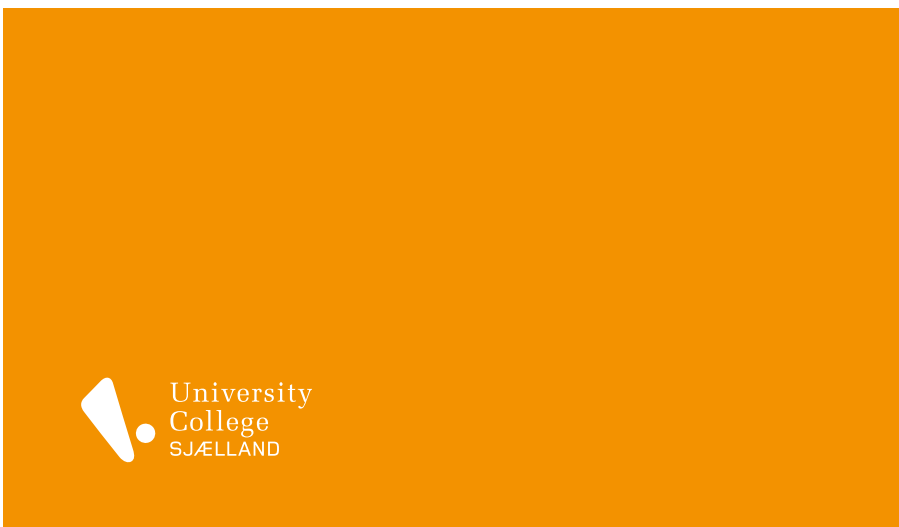
GRUNDUDDANNELSER

Bioanalytiker
Ergoterapeut
Ernæring og sundhed
Fysioterapeut
Offentlig administration
Socialrådgiver
Sygeplejerske

EFTER- OG VIDEREUDDANNELSER

Diplomuddannelser, kurser og skræddersyede forløb inden for samme professionsområder.

Se mere på ucsj.dk

INDHOLD

- 04 Fremragende uddannelser til gavn for hele regionen
Indledning af Hanne Dorthe Fischer, UCSJ's direktør for Sundhed og Social
- 06 Tværfagligt samarbejde udvikler den vigtige helhedsforståelse
Reminiscensforløb på plejecenteret Skovcentret i Nakskov
- 12 Overlevelse kræver forstyrrelser
Innovation og drift hos Fælleskøkkenet i Sakskøbing
- 16 Nært samarbejde kobler praksis, uddannelse og forskning tættere sammen
Interview med Pia Bille, souschef for socialområdet i Region Sjælland
- 20 Det kræver viden at træffe de rigtige beslutninger
Interview med Kenn Thomsen, koncerndirektør i Holbæk Kommune

Med dette hæfte vil vi give en håndfuld eksempler på, hvordan UCSJ - i nært samspil med aktørerne inden for sundheds- og socialområdet – skaber en stærk kobling mellem forskning, uddannelse og praksis.

FREMTRAGENDE UDDANNELSER TIL GAVN FOR HELE REGIONEN

Hvordan ser fremtidens velfærdssamfund ud? Hvilke krav stilles der til og fra borgerne om 5, 10 og 20 år? Hvilken kvalitet skal der leveres, og er forudsætningerne til stede for at leve op til forventningerne?

På University College Sjælland har vi ikke alle svarene. Men som den største uddannelsesinstitution i Region Sjælland er vi i nært samspil med borgere, kommuner, fagprofessionelle og private virksomheder med til at stille de rigtige spørgsmål og udvikle innovative løsninger. Løsninger, som bidrager til at hæve vidensniveauet inden for de professionsområder, vi beskæftiger os med. Løsninger, der sikrer en klar kobling mellem regionens behov, vores forsknings- og udviklingsaktiviteter samt de professionelles kompetencer.

VI ENGAGERER OS OG TAGER MEDANSVAR

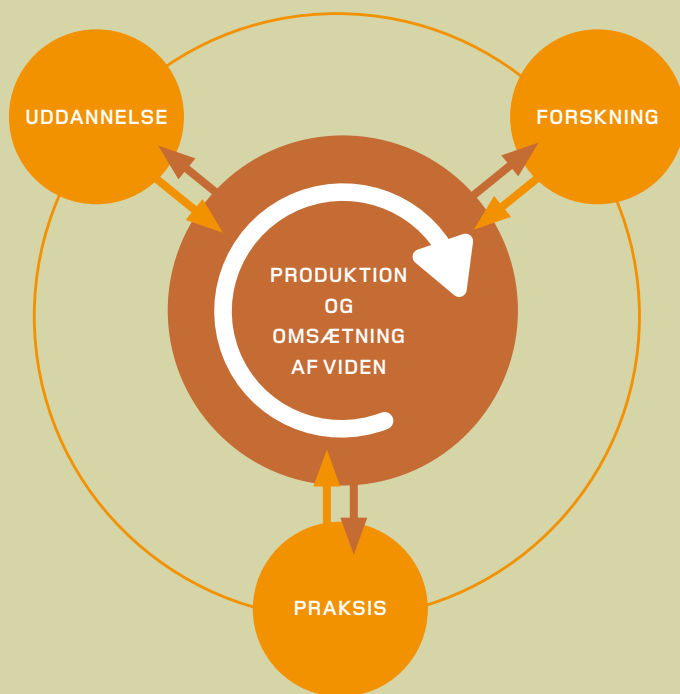
Vi sidder ikke på hænderne og venter på, at forandringerne skal ske. Tværtimod – vi vil

være med til forme fremtiden. Både i forhold til de overordnede krav og forventninger, vi alle skal leve op til, og i forhold til de særlige omstændigheder og behov, der gør sig gældende for netop vores region.

Vi ønsker at tage et stadig større medansvar for udviklingen. Og vi ved, hvor meget værdi der skabes, når dygtige vidensmedarbejdere og studerende interagerer med alle de aktører, der samlet set udgør helheden og hverdagen på sundheds- og socialområdet. Det er den slags samspil, som sikrer en stærk og praksisnær vidensproduktion til gavn for alle parter.

Dermed er UCSJ ikke bare leverandør til velfærdssamfundet – men en lyttende, lærende og engageret medudvikler. Af samme grund har vi indrettet vores organisation, så vi får sat vores kompetencer optimalt i spil i forhold til den opgave, vi har som uddannelsesinstitution:

*UCSJ er organiseret på en måde,
som skaber løbende
samspil mellem uddannelse,
forskning og praksis.*

- **INTERNT** betyder det, at undervisningen bliver endnu tættere koblet til forskning – og forskningen kommer tættere på praksis og undervisningsmiljøet. Samtidig har vi revet væggene ned mellem grunduddannelserne og videreuddannelserne, hvilket medfører en langt bedre vidensdeling og udnyttelse af vores kompetencer og ressourcer.
- **EKSTERNT** involverer vi os med både flyvehøjde og praksisnærhed. Vi gennemfører ambitiøse forsknings- og udviklingsprojekter, der har relevans for udviklingen af regionen, og indgår i mange former for samspil og dialoger med private og offentlige aktører. Den gensidige udveksling af idéer, viden og problemstillinger skal tilføre værdi til alle parter. Vi skal skabe værdi i praksis og samtidig sikre en konstant opkvalificering af vores egne uddannelser og vores egen viden.

DET KRÆVER MOD AT TÆNKE I HELHEDER

Det nære samspil på kryds og tværs af professionsområder, organisatoriske niveauer, offentlige institutioner og private virksomheder skaber et stærkt, fagligt og forpligtende miljø. Men det kræver mod fra alle deltagende parter – både internt og eksternt – for i mange tilfælde fordrer det tværgående samarbejde helt nye former for spørgsmål og tilgange. Uden at miste grebet om sit faglige udgangspunkt, skal man turde indgå i nye sammenhænge og relationer og blive bedre til at tænke i helheder og potentialer.

Helt skåret ind til benet er vores budskab, at vi vil tage et stort medansvar for at udvikle Region Sjælland. Det skal ske via samarbejde, udvikling og vidensdeling med alle de involverede, regionale aktører og med evigt fokus på, hvad der er godt for den enkelte borger.

På den måde vil vi skabe fremragende uddannelser til gavn for hele Region Sjælland.

Med venlig hilsen

Hanne Dorthe Fischer

Direktør for Sundhed og Social

Vi er nødt til at se på tværs i mange dimensioner og have fokus på kvaliteten og den enkelte borger.

Birgitte Jensen
Teamleder, Skovcentret

TVÆRFAGLIGT SAMARBEJDE UDVIKLER DEN VIGTIGE HELHEDSFORSTÅELSE

To ergoterapeutstuderende og to social- og sundhedsassistentelever har udviklet erindringsbøger til borgere med demens, som bliver brugt på cykelture i det lokale nærmiljø. Materialet er til gavn for både beboere og frivillige, og udarbejdelsen har præget de studerendes mindset.

- Den vigtigste læring var, at det styrker én at blive "sluppet". At blive sat i en situation, hvor alt i princippet er åbent, så man selv er nødt til at definere rammerne og finde de bedst egnede løsninger.

Ordene stammer fra Julie Lerche-Thomsen, som for en kort stund er vendt tilbage til plejecenteret Skovcentret i Nakskov. Her tilbragte hun fire uger af sin studietid, da hun sammen med en anden ergoterapeutstuderende og to SOSU-elever opfandt, udviklede og afprøvede et særligt reminiscensmateriale, som skulle bruges til at fremkalde erindringer hos ældre borgere med demens. En tilgang, der har vist sig at kunne skabe bedre trivsel for demente.

FRIE RAMMER OG TVÆRFAGLIGT SAMARBEJDE

I modsætning til hvordan indholdet og det forventede udbytte af hvert af uddannelsens moduler normalt er nøje defineret, forholdt

det sig diametralt modsat, da Julie og hendes medstuderende blev præsenteret for forventningerne til dem i forbindelse med praktikopholdet på Skovcentret: Sørg for at udvikle noget, samarbejd med SOSU-eleverne, og inddrag kulturhistoriske elementer i jeres arbejde.

Med det som udgangspunkt traf de fire studerende hinanden for første gang, da de trådte ind ad Skovcentrets hoveddør. Kombinationen af frie tøjler og stort tidspres tvang dem til at komme hurtigt i gang. De brainstormede, diskuterede, var i dialog med Skovcentrets ledere og medarbejdere, satte sig ind i den lokale kulturhistorie og interviewede beboerne. Fysisk installerede de sig i et af plejecenterets mødelokaler, og de kunne konstatere, hvordan det skabte en særlig form for tryghed og nærhed til omgivelserne, at de sørgede for at være synlige og blive opfattet som en del af hverdagen.

De studerendes arbejde med erindringsbøgerne er et godt eksempel, hvor rigtig mange former for viden, muligheder og perspektiver lagt sammen har ført til et konkret resultat, som vi kan benytte os af og videreudvikle.

Birgitte Jensen
Teamleder, Skovcentret

- Det gjorde det blandt andet lettere at gennemføre de interviews med beboere, vi havde planlagt. Vi kunne tilpasse os beboernes døgnrytmer, og ved at være en del af deres dagligdag virkede det ikke så mærkeligt, når vi skulle interviewe dem. Samtalerne gennemførte vi sådan, at vi var én ergoterapeutstuderende og én SOSU-elev sammen med en borger ad gangen. Det sikrede en afslappet stemning, at vi ikke var for mange, og så var det en stor fordel, at vi havde forskellige faglige tilgange. Både forberedelserne, selve samtalerne og den efterfølgende behandling ville have været helt anderledes, hvis perspektiverne kun havde været set fra én professionsretning, siger Julie Lerche-Thomsen.

KULTURHISTORIK MED VIND I HÅRET

De gennemførte interviews gav både en indsigt i, hvilke konkrete erindringer den enkelte borger havde, samt hvilke samtalemøder der viste sig som de bedst egnede. For yderligere at finde frem til, hvilke kulturhistoriske genstande og perspektiver der kunne inddrages i det kommende reminiscensmateriale, tog de studerende på to dages power-sightseeing med en dygtig kultur- og naturvejleder fra Museum Lolland-Falster. På disse udflugter og i den følgende dialog stod det mere og mere klart, hvad der kan være med til at vække erindringer til live – og at det både kræver et godt øje for alle de muligheder og seværdigheder, der findes i nærmiljøet, samt et indgående kendskab til de ting, der betyder noget for den enkelte borger.

Det konkrete resultat af de studerendes arbejde blev udarbejdelsen af en række erindringsbøger, som kunne fungere som omdrejningspunkt for gode samtaler med Skovcentrets beboere. Bøgerne er et kærkomment redskab for de frivillige kræfter, som benytter sig af centrets "Christianiacykler",

*Scan QR-koden
og se en kort film
om Skovcentrets
brug af rickshaws
og erindringsbøger.*

som gør det muligt at køre beboerne rundt i lokalområderne, hvor de i mange tilfælde har levet hele deres liv.

Således kan erindringsbøgerne ses som et element, som er født af og tænkt ind i en lang række forskellige sammenhænge. De er udarbejdet på basis af den nyeste viden om reminiscens og med hjælp fra kulturlivet, beboere og sundhedsprofessionelle fra forskellige områder. De forholder sig til de praktiske, mentale og sociale forhold, der gør gældende for netop Skovcentret. Og de er udformet på en måde, som faciliterer en bedre dialog mellem beboere og frivillige.

MAN SKAL KUNNE FORSTÅ HELHEDERNE

Ifølge Birgitte Jensen, som er teamleder på Skovcentret, er det netop den form for tværprofessionelle indsatser, der er behov for at udvikle.

- Med de begrænsede ressourcer vi har til rådighed, går det ikke, at man

kun tænker inden for sin egen faglighed. Det gælder alle professionsområder. Vi er nødt til at se på tværs i mange dimensioner og have fokus på kvaliteten og den enkelte borger. De studerendes arbejde med erindringsbøgerne er et godt eksempel, hvor rigtig mange former for viden, muligheder og perspektiver lagt sammen har ført til et konkret resultat, som vi kan benytte os af og videreudvikle, siger Birgitte Jensen, som også har stort fokus på at udvikle studerende og medarbejdere, så de med tiden kan tage offentlige lederstillinger.

- Samarbejdet har afgjort styrket de studerendes kompetencer, og jeg har kunnet se, hvordan de udviklede sig både individuelt og som gruppe i løbet af de fire uger, forløbet varede.

I min verden har en meget vigtig del af deres ophold handlet om at kunne se helhederne. Om at løfte blikket og forstå, at man udfører et arbejde, som hænger sammen med organisationens strategi og den rolle, vi spiller i kommunen. Det er et vigtigt mindset at tillære sig, siger hun.

Der behøver ikke at stå ”ergoterapeut” øverst i jobbeskrivelsen, for at det skal give mening for mig.

Julie Lerche-Thomsen
Nyuddannet ergoterapeut

BREDERE KARRIEREMULIGHEDER

Selv mener Julie Lerche-Thomsen, at de fire uger hos Skovcentret har medvirket til at modne og præge hende. Hun har netop bestået sin afsluttende eksamen og er begyndt i sit første job som ergoterapeut på den integrerede institution Sundloppen i Nykøbing Falster.

- I løbet af uddannelsen har vi generelt haft stort fokus på at lære at tænke innovativt og turde komme på banen med idéer og indspil. Det var de fire uger på Skovcentret med til at træne i praksis, og for mig har det blandt andet betydet, at jeg har større mod til at springe ud i nye idéer og ikke er for fastlåst omkring mig egen profession. Det udvider også jobmulighederne fremover. Der behøver ikke at stå ”ergoterapeut” øverst i jobbeskrivelsen, for at det skal give mening for mig, siger Julie Lerche-Thomsen.

EN DEL AF ET STØRRE FORSKNINGS- OG UDVIKLINGSPROJEKT

Forløbet på Skovcentret var del af et større forsknings- og udviklingsprojekt med fokus på støtte til ældre via samarbejde mellem kulturinstitutioner, sundhedsfaglige praksisområder og uddannelsesinstitutioner.

I projektet er bl.a. udviklet reminiscensforløb, der passer ind i de deltagende plejecentres og museers rammer. Det er der kommet tre meget forskellige reminiscensforløb ud af i henholdsvis Nakskov, Roskilde og Frederiksberg og med deltagelse af Museum Lolland Falster, Vestsjællands Museer og Diakonissestiftelsen på Frederiksberg.

Projektet er støttet af Kulturstyrelsen og gennemført i et samarbejde mellem Storm P. Museet og University College Sjælland. Med afsæt i projektet er der udarbejdet et undervisnings- og inspirationsmateriale til brug for sundhedsfaglige uddannelser, plejepersonale og museumsformidlere. Dette kan let findes på Storm P. Museets hjemmeside: www.stormp.dk.

- For mig giver det rigtig god mening både at kunne gøre noget godt for andre og samtidig få noget frisk luft selv.

Leif Møller
Frivillig

ERINDRINGSBØGERNE SÆTTER SAMTALERNE I GANG

Leif Møller er en af de frivillige ricks-haw-piloter, der flere gange om ugen cykler ture i lokalområdet med beboerne fra Skovcentret. Det var hans datter, der havde læst om kombinationen af frivilligt arbejde og cykelture i det fri, og efter at have deltaget i et åbent-hus-arrangement på Skovcentret, gik der ikke længe, før Leif kørte sin første tur med en medborger på forsædet.

- For mig giver det rigtig god mening både at kunne gøre noget godt for andre og samtidig få noget frisk luft selv. Desuden giver turene nogle spændende og hyggelige oplevelser, og her er erindringsbøgerne rigtig gode til at hjælpe samtalerne lidt i gang. Derefter går det helt af sig selv, fortæller Leif Møller.

Leif Møller hører til blandt de relativt få mænd, som har meldt sig som frivillig hos Skovcentret.

- Vi vil gerne have flere mandlige frivillige, men mange holder sig nok lidt tilbage. De kan fx lade sig skræmme af tanken om at skulle sidde flere timer ved et kaffebord uden at vide, hvad de skal sige. Men nu kan vi flytte samtalerne ud i det fri, og vi har med erindringsbøgerne et godt hjælpemiddel, som den frivillige og beboeren kan mødes om. Det fjerner nogle af de barrierer, der kan være med til at afholde mænd fra at melde sig, siger teamleder Birgitte Jensen.

OVERLEVELSE KRÆVER FORSTYRRELSER

Den daglige drift er alfa og omega, men både på kort og langt sigt er der brug for, at nogen stiller udfordrende spørgsmål og kommer med gode idéer.

Det er svært at blive andet end imponeret, når man besøger Fælleskøkkenets splinternye faciliteter i Sakskøbing. Her arbejder omkring 80 mennesker med at producere over 2500 måltider om dagen, som bringes ud til primært hospitaler, plejecentre og hjemmeboende ældre i Guldborgsund og Lolland kommune. Til- og frakørselsforholdene er designet, så der er plads til strømmen af biler, der leverer råvarer til produktionen, afhenter retter til kunderne og returnerer brugt service. Indvendigt er bygningen indrettet, så den imødekommer de

krav, der er til et effektivt storkøkken: Logistikken skal fungere optimalt, produktionen skal foregå gnidningsfrit, og hygiejnen må der aldrig kunne sættes en finger på. Temperaturen i hvert af bygningens rum monitoreres fra en enkelt skærm, og et hurtigt kig ind i de forskellige køkkenlokaler og kontorer vidner om både godt humør og højt arbejdstempo. Man er ikke i tvivl: Fælleskøkkenet har travlt, og sådan har det været siden begyndelsen af 2014, hvor produktionen i de nyopførte faciliteter blev sat i gang.

Vi har brug for at blive forstyrret.

Kirsten Skovsby
Køkkenchef, Fælleskøkkenet

RET NUMMER 14

Blandt køkkenchef Kirsten Skovsby's vigtige udfordringer hører derfor at finde en god balance mellem produktion og udvikling. Der findes altid muligheder for at udvikle de eksisterende processer, så den daglige drift optimeres, og kvaliteten forbedres. Små ting kan justeres for at bevare råvarernes smag, præsentere maden bedre, konservere på nye måder eller give frokostbollerne en lidt bedre krumme. Samtidig er det vigtigt at tænke helt nyt. Hvordan ændrer madvanerne sig i takt med, at nye generationer bliver fremtidens ældre? Hvilke nye ingredienser og råvarer kan inddrages i madlavningen?

Når Kirsten Skovsby skal give eksempler på, hvor hun har hentet ny viden og inspiration, peger hun blandt andet på en "innovationscamp" på Ledreborg Slot i Lejre. Bag arrangementet stod UCSJ, som i samarbejde med Future Food Innovation havde tilrettelagt

en workshop, hvor studerende fra forskellige professionsområder lynudviklede innovative forslag til fødevarerproduktion. Ledere fra tre forskellige virksomheder, heriblandt Kirsten Skovsby, kunne observere, hvordan de studerende fik lejlighed til at sætte deres faglige viden i spil, samtidig med at de tog udgangspunkt i de råvarer, der blev produceret på slottets arealer. Netop inddragelsen af lokale råvarer er et prioriteret område for Fælleskøkkenet.

- De studerende kom med en masse inspiration til brugen af lokale råvarer, som jeg lige siden innovationscampen har været inspireret af. Vi har et helt madmekka lige ude for vores dør, og Fælleskøkkenet har både teknologierne og udstyret til at omsætte idéerne til praksis, siger Kirsten Skovsby.

At inspirationen har sat et helt konkret aftryk i Fælleskøkkenets drift, vidner ret nummer 14 om. Ret nummer 14 er en uspecificeret ret på Fælleskøkkenets menukort, som borgerne kan krydse af på deres bestillingsseddel. Hvis de tør prøve noget nyt, altså. Lige nu er det kødet fra lammehals, der er på menuen.

Idéen om at sætte en slags "lykkepose" på menukortet blev født på innovationscampen, og den er vigtig, for det giver Fælleskøkkenet mulighed for at afprøve nye retter og få direkte feedback fra brugerne. Inden en

FÆLLESKØKKENET

- Producerer over 2500 måltider om dagen.
- De primære kunder er hospitaler, centre, cafeteriaer og hjemmeboende ældre.
- Omkring 80 medarbejdere.
- Ejet af Guldborgsund kommune, Lolland kommune og Region Sjælland.

Se mere på www.faelleskoekkenet.dk

ret bliver sat på listen, er den blevet udviklet, forfinet og prøvesmagt mange gange internt blandt Fælleskøkkenets medarbejdere, men herefter er det afgørende at få kundernes dom, inden retten eventuelt gøres til en mere fast del af repertoireet.

Vi har et helt madmekka lige ude for vores dør, og Fælleskøkkenet har både teknologierne og udstyret til at omsætte idéerne til praksis.

Kirsten Skovsby
Køkkenchef, Fælleskøkkenet

- Det er godt tænkt: Vi har som storkøkken brug for at kunne skalere vores produktion for at gøre den effektiv, men samtidig har vi brug for at tænke nyt – og det hele står og falder med, at vi er rigtig dygtige til at lave mad, som kunderne ønsker og bliver ved med at efterspørge. Med en enkel struktur til at prøve nye idéer af har vi skabt en metode til at udvikle os i dialog med kunderne, siger Kirsten Skovsby.

FORSTYRRELSER ER LIVSNØDVENDIGE

Kirsten Skovsby er ikke et sekund i tvivl om, at Fælleskøkkenet også i fremtiden vil indgå i forskellige former for samarbejde med vidensmiljøer, som kan være med til at sikre virksomhedens fremtidige udvikling. Det kunne fx være

om praktikvirksomhed for ernærings- og undhedsstuderende og som led i forsknings- og udviklingsprojekter.

- Det er helt afgørende for en virksomhed som Fælleskøkkenet at samarbejde med dygtige mennesker, som kan stille gode spørgsmål og komme med løsningsforslag. Vi har brug for at blive forstyrret. Vi skal hjælpes til at komme væk fra vanetænkningen, for faget uddør, hvis vi ikke er i stand til at være innovative og helt tæt på kundernes behov. Vi har masser af gode idéer og muligheder, men i en travl hverdag er det ganske enkelt forretningskritisk at få folk ind, som kan bidrage med viden, energi og lyst til forandring, siger Kirsten Skovsby.

Spontant nævner hun en række konkrete idéer og udviklingsområder, som både indeholder relevans for virksomheden og spændende udfordringer for studerende og praksisnære forskningsmiljøer som UCSJ's: Produktudvikling af nye former for emballage, som kan præsentere maden bedre. Nye måder at sammensætte næringsrige måltider på for småtspisende. Muligheden for at anvende forskellige former for proteinfyldt tang og alger i maden, uden at det påvirker retternes smag og duft.

Bare for at nævne et par af eksemplerne.

NÆRT SAMARBEJDE KOBLER PRAKSIS, UDDANNELSE OG FORSKNING TÆTTERE SAMMEN

Et nært samarbejde mellem socialområdet i Region Sjælland og University College Sjælland skaber løbende værdi for begge parter. Regionen styrker kompetencerne inden for strategisk vigtige indsatsområder, og UCSJ får nye muligheder for at knytte forskning og uddannelse tættere på praksis.

At undersøge og udfolde velfærdsteknologiens muligheder i den pædagogiske praksis blev i slutningen af 2012 defineret som en central indsats i Region Sjællands "strategi for det regionale socialområde". På det tidspunkt stod det klart, at der var behov for at styrke medarbejdernes viden og kompetencer inden for dette felt, og at en måde at gøre det på var at samarbejde med eksterne partnere med særlig viden på området. I jagten på de bedst egnede vidensmiljøer deltog regionen i en konference om UCSJ's forsknings- og udviklingsprojekt om velfærdsteknologi, VIOL. Dialogen, der fulgte, blev startskuddet for et nært samarbejde. Region Sjælland blev en del af VIOL-projektet, og samarbejdet har siden resulteret i udarbejdelsen og gennemførelsen af et videreuddannelsesforløb på diplomniveau for udvalgte medarbejdere på socialområdet samt en række andre kompetenceudviklende aktiviteter, bl.a. baseret på resultater fra VIOL-projektet.

- Vores udgangspunkt var, at der måtte være noget, vi kunne have en gensidig interesse i at samarbejde om. Vi havde en intern erkendelse af, at vi var på relativt bar bund, når det kom til kompleksiteterne omkring moderne velfærdsteknologi i forhold til både borgere og medarbejdere. Samtidig mente vi, at vi kunne give UCSJ adgang til nogle relevante og spændende praksismiljøer, som de kunne få nytte af i forhold til deres forsknings- og uddannelsesaktiviteter. Så vi spurgte UCSJ om, hvad vi kunne gøre for dem, og hvad de kunne gøre for os, fortæller Pia Inge Bille, souschef for socialområdet i Region Sjælland.

MEDARBEJDERE OG LEDERE FRA REGION SJÆLLANDS 14 SOCIALTILBUD

Samarbejdet har sat sit præg mange steder og i flere dimensioner. Forberedelsen og gennemførelsen af det omtalte uddannelsesforløb hører til blandt de helt konkrete eksempler på, hvordan medarbejdere på tværs af fag-

lighed inden for socialområdet har arbejdet sammen om at tilegne sig nye perspektiver og kompetencer. Deltagerne var medarbejdere fra de 14 socialtilbud, der hører under Region Sjælland, og disse fungerer fremadrettet som ressourcepersoner over for deres kollegaer, så den tilegnede viden bliver delt i deres respektive miljøer og ikke mindst bliver en del af den pædagogiske praksis i hverdagen til gavn for borgerne. Der er etableret et netværk for ressourcepersonerne, og efter afslutningen af uddannelsesforløbet deltog netværket samt deres ledere i en fælles temadag, hvor de sammen med underviseren fra UCSJ diskuterede, hvad der skal til for at høste frugterne af den gennemførte uddannelse.

Herudover er hvert af de 14 socialtilbud forpligtet til at definere og gennemføre nye projekter, som skal sikre, at der arbejdes videre inden for det velfærdsteknologiske område. På den måde

Det er her, der for alvor er musik i sådan et sammenspil mellem socialområdet og en forsknings- og undervisningsinstitution som UCSJ.

Pia Inge Bille
Souschef for socialområdet i Region Sjælland.

er der skabt en lige linje fra det konkrete indsatsområde til strategien og aktiviteter i praksis.

BEHOV FOR PRAKSISNÆR FORSKNING

- Ved at sætte velfærdsteknologi på dagsordenen for socialområdet har vi hævet vores videns- og kompetenceniveau betragteligt. Fra næsten at stå på bar bund er medarbejdere på alle tilbud klædt på til at arbejde med velfærdsteknologi i praksis. Vi har etableret et nødvendigt og løbende samarbejde med blandt andre UCSJ, hvor vi kan se, at det fokuserede arbejde har været med til at udvikle socialområdet – både i forhold til den pædagogiske praksis og organisatorisk, fortæller Pia Inge Bille, som gerne ser, at Region Sjælland og UCSJ som en naturlig del af det fremtidige samarbejde kan etablere opfølgende forsknings- og udviklingsprojekter.

- I dag er socialområdet generelt udfordret af, at der mangler mere professionsrettet og praksisnær forskning, som tager udgangspunkt i den virkelighed, borgerne og de fagprofessionelle befinder sig i. Ved at have velfærdsteknologi som en målrettet indsats har meget allerede flyttet sig på socialområdet. Men vi skal fastholde fokus og se på, hvor skal vi så hen herfra? Hvad kan vi nu? Hvordan har det arbejde, vi allerede har gennemført, helt konkret sat sig i hverdagen ude på tilbuddene? Det er relevante spørgsmål at arbejde videre med. Både ud fra et forskningsmæssigt perspektiv og i forhold til den opgave, vi som region er sat i verden for at løse. Det er netop en vigtig kvalitet i dette samarbejde med UCSJ: vekselvirkningen mellem praksis og forskningsbaseret viden. Det er her, der for alvor er musik i sådan et sammenspil mellem socialområdet og en forsknings- og undervisningsinstitution som UCSJ, siger Pia Inge Bille.

MÅL FOR UDVIKLING ER:

- at Socialområdet er i kontakt med de vidensmiljøer der står for udvikling af velfærdsteknologier og digitale løsninger og ved implementering af løsninger indgå i et tæt samarbejde med vidensmiljøerne og leverandørerne på området.
- at hvert enkelt tilbud, i relation til den målgruppe de betjener, afsøger relevante løsninger inden for velfærdsteknologi og digitale løsninger.

*Fra "Strategi for det regionale socialområde",
Region Sjælland.*

REGION
SJÆLLAND
- vi er til for dig

LEDELSESFOKUS ER AFGØRENDE

En vigtig pointe i et kompetenceudviklende forløb som dette handler om ledelsesforankring. Af samme årsag var det vigtigt, at ledere fra de 14 tilbud deltog i den omtalte temadag, ligesom de er forpligtede til at støtte op omkring og tage overordnet ansvar for de følgeprojekter, der skal arbejdes med i 2016.

*Vi spurgte UCSJ om, hvad vi kunne gøre for dem,
og hvad de kunne gøre for os.*

Pia Inge Bille
Souschef for socialområdet i Region Sjælland.

Det øgede fokus har ligeledes haft en betydning for, hvordan man på ledelsesplan beskæftiger sig med velfærdsteknologi. For år tilbage, inden den nye strategi blev vedtaget, handlede det ofte om de helt konkrete teknologiske løsninger, når emnet var på ledelsesagendaen. I dag er der både mere dybde og bredde i diskussionerne. Der findes en større bevidsthed om, at velfærdsteknologi indeholder en masse dobbeltheder, som er afgørende at forholde sig til, samt at velfærdsteknologibegrebet på en lang række områder udfordrer den måde, der arbejdes på i dag.

DET KRÆVER VIDEN AT TRÆFFE DE RIGTIGE BESLUTNINGER

Implementering af velfærdsteknologi er afgørende for at kunne leve op til de skærpede krav om høj kvalitet for begrænsede ressourcer. Men den velfærdsteknologiske udvikling avler mindst lige så mange spørgsmål, som den tilbyder løsninger. For Holbæk kommune er det derfor vigtigt at indgå i et tæt samarbejde med de stærkeste vidensmiljøer.

Mange ældre og svage borgere er afhængige af hjælp fra en eller to plejemedarbejdere, når de skal fra det ene sted til det andet. Fra sengen til badeværelset. Fra badeværelset til kørestolen. Tilbage i sengen igen. For plejepersonalet indebærer den del af arbejdet mange tunge løft, og samtidig kan det være både ubekvemt og grænseoverskridende for den enkelte borger at blive flyttet rundt på. Dermed er det en af de situationer, hvor ibrugtagning af velfærdsteknologi kan være til gavn for alle parter. En ny type lift kan fx både være mere behagelig for borgeren at benytte og mindre anstrengende for personalet at anvende. Men udbuddet af velfærdsteknologi er i kraftig vækst, så hvordan skal man vide, hvad der virker, og hvilke spørgsmål, behov og dilemmaer de forskellige løsninger kan medføre?

PRAKSISNÆRT SAMARBEJDE

Kenn Thomsen, koncerndirektør i Holbæk Kommune, er ikke et sekund i tvivl: For at leve op til de politiske krav om høj kvalitet for færre

ressourcer er det afgørende at inkludere velfærdsteknologiske løsninger på stadig flere områder. Men de ønskede effekter opstår kun, hvis man er i stand til at træffe de rigtige beslutninger, og her kommer kommunens nære samarbejde med dygtige vidensmiljøer i spil.

- Vores altoverskyggende fokus handler om at skabe et fællesskab i Holbæk, som skaber værdi for og med vores borgere og virksomheder. For at varetage den opgave bedst muligt har vi behov for at kunne trække på den ypperste viden – både i forbindelse med helt konkrete problemstillinger og de mere overordnede perspektiver, siger Kenn Thomsen.

Implementeringen af velfærdsteknologi handler nemlig om meget mere end "indkøb af udstyr". Ibrugtagningen af en ny slags lift kan fx have den indbyggede værdi, at borgeren i højere grad bliver deltager i de aktiviteter, der foregår omkring ham eller hende. Hvor betjeningen af én slags lift kræver to medarbejders fulde

*Det, der virker, skal vi gøre mere af
– og det, der ikke virker, skal vi ophøre med.
Det er behård prioritering.*

Kenn Thomsen
Koncerndirektør, Holbæk Kommune

opmærksomhed, kan en ny model håndteres af én medarbejder. I stedet for at være et objekt mellem to medarbejdere kan kommunikationen nu foregå mellem borgeren og medarbejderen.

- I et nært samspil med dygtige folk fra forsknings- og uddannelsesinstitutionerne kan vi sikre, at vi kommer hele vejen rundt om de velfærdsteknologiske muligheder og kompleksiteter. Koblingen mellem deres faglige viden og metodetilgange og vores behov for at drive og udvikle praksis gør, at vi kan samarbejde om noget, der rent faktisk betyder noget for den enkelte borger. I fællesskab kan vi kvalificere vores viden, og for os som kommune betyder det først og fremmest, at vi kan tage bedre beslutninger. Det, der virker, skal vi gøre mere af – og det, der ikke virker, skal vi ophøre med. Det er behård prioritering, siger Kenn Thomsen.

ØKONOMI, SERVICE OG ARBEJDSMILJØ

I Holbæk kommunes velfærdsstrategi findes der tre overordnede "ben", som de forskellige løsninger skal holdes op imod.

1. ØKONOMI OG EFFEKTIVITET

De velfærdsteknologiske løsninger skal gøre det billigere og mere effektivt at levere kommunens kerneydelser. Frigjorte ressourcer skal kanaliseres til de områder, som medfører kvalitetsforbedringer for borgere og medarbejdere.

2. SERVICE

Der skal sættes ind på de områder, som skaber bedre service for kommunens borgere. Det kan fx være løsninger, som gør kommunikation lettere, fjerner besværlige byrder eller forenkler processer.

3. ARBEJDSMILJØ

Det er et mål, at nye løsninger, som kommer borgerne til gode, samtidig medfører forbedringer for kommunens medarbejdere.

KLÆDT PÅ TIL PRAKSIS

Det er løsninger som disse, kommunen har brug for hjælp til at opdage, vurdere, implementere og evaluere. Teknologierne er kommet for at blive, og mulighederne bliver hele tiden flere. Derfor bliver det afgørende for kvaliteten af kommunens kerneleverancer, at uddannelsesinstitutioner som UCSJ gennem sine grund-, efter- og videreuddannelser sikrer, at nutidens og fremtidens fagprofessionelle er uddannede til at kunne forholde sig til og anvende velfærdsteknologi. Det kræver uddannelser, som er baseret på den nyeste viden og tæt forbundet med virkeligheden i praksis.

- Vores samarbejde med UCSJ er med til at modne vores organisation, og det præger i høj grad den måde, vi tænker og handler på. Samtidig har vi en gensidig interesse i, at der sker en løbende udvikling af grunduddannelserne. For de nyuddannede skal være klædt på til den professionsvirkelighed, de møder i praksis, siger Kenn Thomsen.

- Når vi vælger de rigtige løsninger, vil der næsten altid være positive effekter på alle tre områder på én gang. Fx har vi investeret i skærme og computere, som er monteret hjemme hos et antal hårdt ramte KOL-patienter. Det er mennesker, som i perioder har stort behov for genoptræning, men samtidig er de så afkræftede, at bare transporten til træningsfaciliteterne dræner dem for energi. Ved at benytte skærmene kan en terapeut fra distancen guide patienterne igennem den vigtige træning og være i dialog med dem, uden de skal forlade hjemmet. Det giver en klar serviceforbedring for borgerne, terapeuterne slipper for en del transport, og effektiviseringen repræsenterer en værdi, der langt overstiger udgifterne til udstyret, siger Kenn Thomsen.

VIGTIGT SAMSPIL MED DE PRIVATE VIRKSOMHEDER

Tæt samspil mellem slutbrugere og velfærdsteknologiske virksomheder kan være med til både at sikre teknologier, der matcher behovene i praksis, og vækst for virksomhederne.

UCSJ indgår som en aktiv aktør i arbejdet med at koble virksomheds- og teknologiperspektiver med perspektiverne i praksis hos borgere og sundhedsprofessionelle. Det kan fx foregå gennem forsknings- og udviklingssamarbejder med praksis og virksomheder, og hvor studerende både bidrager og får gavn af den ny viden, der produceres. Af eksempler kan nævnes projektet VIOL om velfærdsteknologi, innovation, omsorg og læring (se www.ucsj.dk/viol) samt det nystartede EU-støttede projekt InnoCan om innovativ teknologiudvikling med fokus på understøttelse af kræftpatienter.

Herudover udvikler de studerende egne kompetencer gennem innovation af helt nye løsninger eller arbejde i teknologilaboratorier, hvor de afprøver og videreudvikler anvendelsesmulighederne af eksisterende løsninger.

UCSJ deltager desuden i VIIRS – et stort samarbejdsprojekt mellem regionale vidensinstitutioner og virksomheder, der har til formål at skabe vækst og beskæftigelse i Region Sjælland. UCSJ fokuserer her på det velfærdsteknologiske område. Besøg projektets hjemmeside på www.viirs.dk

Kitt Vestergaard
Lektor på UCSJ

TELEMEDICIN ER I SIN BARNDOM – MEN I HASTIG VÆKST

Ibrugtagning af telemedicinske ydelser udgør et centralt område inden for den velfærds-teknologiske udvikling. Begrebet telemedicin dækker over et bredt spektrum af løsninger og muligheder, hvor fællesnævneren er, at der anvendes teknologi i dialogen med eller om borgerne. Telemedicin kan fx være konsultationer eller genoptræningsforløb, hvor en sundhedsprofessionel kommunikerer med borgeren via en skærm eller forskellige former for monitoreringsmuligheder af sygdomme såsom KOL og diabetes.

Kitt Vestergaard, lektor på UCSJ's center for Sygepleje og Bioanalyse, beskæftiger sig ifm. sine igangværende Ph.d.-studier indgående med telemedicinske praksisser i blandt andet Holbæk kommune. Adspurgt om hendes foreløbige projektfund, observationer og oplevelser nævner hun disse tre områder som eksempler:

- En generel antagelse er, at der findes et modsætningsforhold mellem nærvær og teknologi. Men det er ikke nødvendigvis altid sådan, det forholder sig. Tværtimod kan telemedicinske løsninger være med til at minimere antallet af afbrydelser i arbejds-gange, fordi dialogen mellem den sundhedsprofessionelle og borgeren foregår i

et forum, hvor andre patienter eller kollegaer ikke bryder ind. Med en velfungerende teknik og de rette kompetencer kan en digital konsultation opleves som mere nærværende end en fysisk konsultation.

- Brugen af telemedicin kræver nye former for kommunikationskompetencer. Helt konkret kan det fx handle om, hvordan man placerer sig i billedet, hvornår man taler, hvordan mimikken spiller ind, eller hvordan flere mennesker i samme virtuelle rum kommunikerer med hinanden. Kommunikationskompetencerne har stor betydning for den vigtige relationsdannelse mellem professionelle og patienter.
- Telemedicin er i sin barndom, men i løbet af få år vil teknologierne blive en stor del af praksis. Derfor er det afgørende vigtigt at generere viden om, hvad der på aktørniveau er betydningsfuldt for vellykkede telemedicinske forløb. Dette kan fx handle om, hvilke kompetencer der er nødvendige at udvikle hos de sundhedsprofessionelle for at sikre kvaliteten af sundhedsydelserne i en ny type af praksis.

- Udviklingen inden for telemedicin går lynhurtigt, og det er en bunden opgave for alle aktører at være på forkant. Dette gælder ikke mindst i Region Sjælland, som har landets højeste andel af borgere med kroniske sygdomme, og hvor vi har en demografisk og økonomisk virkelighed, som er særlig udfordrende. For at opbygge de rette kompetencer og træffe de rigtige beslutninger omkring ibrugtagningen af telemedicin skal der være et nært samarbejde mellem praksis, forskning og uddannelse. Der er en gensidig interesse og forpligtelse til at sørge for, at uddannelserne udvikles i takt med forandringerne i praksis, ligesom praksis har stort behov for forskningsbaseret viden og kompetenceudvikling, siger Kitt Vestergaard.

University College Sjælland er Region Sjællands største uddannelsesinstitution. Alene inden for de sundheds- og socialfaglige professionsområder tilbyder vi syv forskellige grunduddannelser på bachelorniveau, en række videre- og efteruddannelser samt mange andre former for kompetenceudviklende forløb, som kan skræddersys til specifikke organisationers behov.

Gennem praksisnære forskningsaktiviteter og nært samarbejde med offentlige og private aktører ønsker vi at tage et reelt medansvar for udviklingen af regionen. Vores mål er at udbyde fremragende uddannelser og bidrage med forskningsbaseret viden, som udvikler praksis inden for de professionsområder, vi uddanner til.

Vi sætter altid barren højt, for vi tror på, at det er afgørende for regionen som helhed. Derfor mener vi det helt bogstaveligt, når vi siger, at vores uddannelser skal være fremragende.

For vi vil rage frem. På egne og hele regionens vegne.